

Київський національний університет театру, кіно і телебачення
імені І. К. Карпенка-Карого

Факультет театрального мистецтва

Кафедра організації театральної справи імені І. Д. Безгіна

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Інга Чхатарашвілі-Петраш
« 14 » вересня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ ТЕАТРАЛЬНОЇ СПРАВИ

Рівень вищої освіти _____ Перший (бакалаврський) _____

Спеціальність _____ В6 Перформативні мистецтва _____

Освітня програма _____ Продюсерство сценічного мистецтва _____

Розробник:

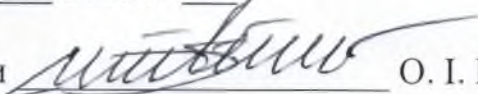
Лягущенко Андрій Геннадійович, професор, кандидат мистецтвознавства,
кафедра організації театральної справи імені І. Д. Безгіна

Викладач:

Лягущенко Андрій Геннадійович, професор, кандидат мистецтвознавства,
кафедра організації театральної справи імені І. Д. Безгіна

РПНД розглянуто і затверджено на засіданні кафедри організації театральної
справи імені І. Д. Безгіна

Протокол від 13.09.2025 № 8

Завідувач кафедри О. І. Безгін

РПНД погоджено з гарантом освітньо-професійної програми

Доцент Т. О. Ялоха

13.09.2025

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.____.20__ № ____

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.____.20__ № ____

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.____.20__ № ____

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.____.20__ № ____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма навчання			
	денна		заочна	
Характеристика навчальної дисципліни	Обов'язкова			
Курс	1			
Семестр	1	2		
Кількість кредитів	2	2		
Загальний обсяг годин	60	60		
Розподіл годин за видами аудиторних занять та самостійної роботи	Лекційні			
	20	20		
	Семінарські			
	10	10		
	Самостійна робота			
	30	30		
Вид підсумкового контролю	Екзамен	Залік		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Робочу програму навчальної дисципліни «Історія театральної справи» складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти «Продюсерство сценічного мистецтва» за спеціальністю В6 Перформативні мистецтва, спеціалізація В6.01 Сценічне мистецтво, галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки.

Навчальна дисципліна є обов'язковою і належить до циклу професійної підготовки.

Предмет навчальної дисципліни – історія організаційних форм вітчизняного сценічного мистецтва у широкому контексті соціально-естетичного розвитку європейського та світового театру.

Міждисциплінарні зв'язки: «Історія української культури» (ОК 1.1); «Історія зарубіжного театру (ОК 5.3); «Історія українського театру» (ОК 5.4); «Основи продюсерської діяльності в сценічному мистецтві (ОК 8); «Сучасний досвід організації театральної справи за кордоном» (ОК 12); «Менеджмент у мистецькій сфері» (ОК 13); «Психологія управління» (ОК 14).

Мета навчальної дисципліни – засвоєння студентами теоретичних знань основних принципів, етапів та закономірностей історичного розвитку вітчизняної театральної справи у широкому контексті соціально-естетичного функціонування європейського та світового театру і формування умінь і навичок

розв'язувати складні спеціалізовані задачі у сфері сучасних організаційних форм перформативних мистецтв, а також набуття здатностей:

- спілкуватися українською мовою усно і письмово, зокрема при обговоренні питань професійною діяльністю на рівні володіння першого ступеня (С1) для громадян України та середнього рівня другого ступеня (В2) для іноземних громадян (ЗК01);

- жити і працювати у мультикультурному та мультлінгвальному середовищі на основі розуміння та поваги до того, як ідеї та значення творчого виражаються та передаються в різних культурах і через низку мистецтв та інших культурних форм, розвивати і застосовувати власні ідеї у професійній діяльності з відчуттям свого місця або ролі у суспільстві у різний спосіб та в різних контекстах (ЗК08);

- ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності (ЗК09);

- до творчого сприйняття світу та його відтворення у художніх сценічних образах (СК02);

- до професійного опанування змістових (інформаційного, виразно-образного) рівнів сценічного твору (СК04);

- до розуміння та оцінювання актуальних культурно- мистецьких процесів (СК07);

- оперувати новітніми інформаційними й цифровими технологіями в процесі реалізації художньої ідеї, осмислення та популяризації творчого продукту (СК08);

- співвідносити особисте розуміння художньої ідеї та твору із зовнішнім контекстом (СК09);

- до критичного аналізу, оцінки та синтезу нових складних ідей у творчовиробничій сценічній діяльності (СК10);

- до спілкування з широкою професійною та науковою спільнотою та громадськістю з питань сценічного мистецтва та виробництва, до взаємодії із представниками інших творчих професій (СК11);

- передавати знання про сценічне мистецтво та практичний досвід фахівцям і нефахівцям (СК12);

- розробляти і реалізовувати просвітницькі проєкти з метою популяризації сценічного мистецтва в широких верствах суспільства, в тому числі і з використанням можливостей театральної преси, телебачення, Інтернету (СК13);

- вільно орієнтуватися у напрямках, стилях, жанрах та видах сценічного мистецтва, творчій спадщині видатних майстрів (СК15);

- враховувати етичні засади професійної діяльності (СК16);

- враховувати економічні, організаційні та правові аспекти професійної діяльності (СК17).

Завдання навчальної дисципліни:

- засвоєння теоретико-методологічних засад аналізу організаційних проблем сценічного мистецтва;

- оволодіння методом порівняльного аналізу різних етапів розвитку вітчизняної театральної справи у широкому контексті соціально-естетичного функціонування європейського та світового театру;

- ознайомлення із принципами організації відносин влади і театрів;

- вивчення конкретних прикладів організаційно-творчої діяльності видатних театральних менеджерів України, їх підходів до управління театром, планування його діяльності, формування штату, репертуарної та прокатної політики, пошуку джерел фінансування;

- опанування технікою та навичками пошуку відомостей про організаційні проблеми сценічного мистецтва, театральну політику в Україні й світі, критичного аналізу отриманої інформації та прийняття управлінських рішень на основі отриманих знань та проаналізованих даних.

Згідно з вимогами ОПП «Продюсерство сценічного мистецтва» студенти після засвоєння навчальної дисципліни мають продемонструвати такі **програмні результати навчання**:

- визначати взаємозв'язок цінностей громадянського суспільства із засадами розвитку сфери культури й мистецтва в Україні (ПР01);

- мати концептуальні наукові та практичні знання у сфері перформативного мистецтва (ПР02);

- здійснювати пошук необхідної інформації у професійній літературі, в мережі Інтернет та інших джерелах (ПР04);

- застосовувати сучасні цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення до розв'язання відповідних задач професійної діяльності у сфері перформативних мистецтв (ПР05);

- співвідносити мистецькі ідеї та твори із соціальним, культурним та історичним контекстом для глибшого їх розуміння (ПР09);

- розуміти сценічне мистецтво як художній та соціокультурний феномен, знати специфічні відмінності художньої мови театру та перформативних мистецтв (ПР11);

- організовувати, планувати та провадити театральну-педагогічну діяльність (ПР12);

- аналізувати та оцінювати досягнення художньої культури, твори літератури та мистецтва з урахуванням історичного контексту. Здійснювати аргументований критичний аналіз творів перформативного мистецтва. Виявляти тенденції розвитку сучасного мистецько-художнього процесу (ПР15);

- визначати творчі можливості та перспективи особистого розвитку, здійснювати психологічну саморегуляцію (ПР16);

- знати основні закони психології творчості (ПР18);

- визначити стратегію і тактику організаційно-творчого забезпечення суб'єктів господарювання в сфері перформативного мистецтва (ПР22).

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні:

знати:

- причинно-наслідкових зв'язків найбільш важливих суспільно-політичних процесів, що вплинули на розвиток виконавського мистецтва;
- сутність найбільш важливих подій в історії вітчизняної театральної справи;
- принципів організації відносин влади і театрів та способів їх визначення;
- історичну хронологію вітчизняної театральної справи;
- відмінності та основні спільні риси театральної справи в Україні та за кордоном.

вміти:

- знаходити та аналізувати інформацію про відносини влади і театрів;
- застосовувати отриману інформацію для аналізу сучасних організаційних проблем вітчизняного сценічного мистецтва та оцінки можливих шляхів їх вирішення;
- викладати загальний хід історичного розвитку театральної справи у широкому загальносвітовому контексті;
- самостійно працювати з джерелами із історії театральної справи.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Розподіл годин між видами робіт							
	денна форма				заочна форма			
	Усього	у тому числі			Усього	у тому числі		
		л.	с.	с. р.		л.	с.	с. р.
1 семестр								
1. Теоретико-методологічні засади вивчення історії театральної справи.	12	4	2	6				
2. Народження основних організаційно-правових форм сценічного мистецтва.	6	2	1	3				
3. Становлення державного вектору в театральній справі XVI- XVII ст.	6	2	1	3				
4. Організаційні зміни функціонування театру в епоху Просвітництва.	7	2	1	4				
5. Організаційно-творче становлення українського сценічного мистецтва від витоків до початку XIX ст.	9	4	1	4				
6. Середовище та простір	12	4	2	6				

вітчизняної театральної справи.								
7. Організаційні проблеми державного й недержавного театру XIX ст.	8	2	2	4				
Іспит								
<i>Разом</i>	<i>60</i>	<i>20</i>	<i>10</i>	<i>30</i>				
2 семестр								
8. Особливості суспільного функціонування вітчизняної театральної справи у першій половині XIX ст.	5	2	1	2				
9. Перехрестя театральної справи у Галичині в другій половині XIX – на початку XX сторіччя.	6	2	1	3				
10. Організаційно-творче явище українського класичного театру.	7	2	1	4				
11. Діяльність видатних менеджерів українського класичного театру.	12	4	2	6				
12. Театральний Київ початку XX ст. як дзеркало протистояння імперського та європейського векторів розвитку театральної справи.	12	4	2	6				
13. Утвердження організаційної моделі репертуарного стаціонарного театру у вітчизняному сценічному мистецтві.	7	2	1	4				
14. Новаторська організаційно-творча діяльність «Молодого театру» в контексті мистецьких шукань початку XX ст.	11	4	2	5				
<i>Разом</i>	<i>60</i>	<i>20</i>	<i>10</i>	<i>30</i>				
<i>УСЬОГО</i>	<i>120</i>	<i>40</i>	<i>20</i>	<i>60</i>				

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Теоретико-методологічні засади вивчення історії театральної справи.

Лекція (4 год.) Історія театральної справи як складова театрознавчої науки. Роль М.Германа та інших заспівувачів театрознавства. Предметне поле історії театральної справи. Виникнення наукового інтересу до історії організаційних форм вітчизняного театру. Внесок таких театрознавців, як І.Франко, Д.Антонович, П.Рулін, О.Кисіль, Я.Мамонтов, Ю.Смолич, Й.Шевченко в становлення наукового вивчення історії театральної справи в Україні. Логічно-структурна схема курсу та стисла характеристика його складових частин і основних тем. Проблема періодизації історії театральної справи в Україні. Сучасні вітчизняні дослідники історії театральної справи І.Безгін, О.Безгін, С.Васильєв та інші. Питання історіографії театральної справи та внесок Я.Пилипчука. Історія театральної справи у дослідженнях О.Г.Брокета та Ф.Г.Гілді та інших зарубіжних вчених. Внесок у вивчення історії вітчизняної та зарубіжної театральної справи А.Лягущенко. Принципи академічної доброчесності при вивченні курсу.

Семінар (2 год.) Теоретико-методологічні засади вивчення історії театральної справи.

Основні поняття/ключові слова: театрознавство, історія театральної справи, М.Герман, І.Франко, Д.Антонович, П.Рулін, О.Кисіль, Я.Мамонтов, Ю.Смолич, Й.Шевченко, І.Безгін, О.Безгін, С.Васильєв, О.Г.Брокет, Ф.Г.Гілді, А.Лягущенко, академічна доброчесність.

Рекомендована література: 1, 2, 3, 6, 7, 15, 20.

Тема 2. Народження основних організаційно-правових форм сценічного мистецтва.

Лекція (2 год.) Організаційно-творче самовизначення перформативної діяльності у Давній Греції. Соціально-комунікативна роль театру та роль державної влади в організації його діяльності. Організація змагань драматургів, розподіл компетенцій державної, громадської та приватної ініціативи. Формулювання принципу цензури. Драматург-актор, як перший менеджер. Вплив професіоналізації сценічного мистецтва в епоху Еллінізму на розподіл творчо-організаційних компетенцій в театральній справі. Виокремлення функцій виконавця, посередника, замовника у часи Давнього Риму. Особливості організації театральної справи у середньовічній Європі.

Право власності як базовий принцип існування колективу сценічного мистецтва. Основні організаційно-правові форми театру: колективна, приватна, корпоративна, державна. Оформлення колективної форми у часи еллінізму, приватної у Давньому Римі, корпоративної у середньовіччі, державної у ранню Модерну добу.

Семинар (1 год.) Народження основних організаційно-правових форм сценічного мистецтва.

Основні поняття/ключові слова: соціально-комунікативна роль театру, вплив державної влади, цензура, драматург-актор як перший менеджер, творчо-організаційні компетенції, організаційно-правова форма сценічного мистецтва.

Рекомендована література: 2, 4, 5, 11.

Тема 3. Становлення державного вектору в театральній справі XVI- XVII ст.

Лекція (2 год.) Особливості формування та історичного розвитку основних типів державного театального менеджменту на початку Модерної доби. Ознаки регуляторного та патерналістського підходів у владній театральній політиці. Інструменти державного управління театром – монополія, ліцензування, удержавлення. Цензура як форма впливу на перформативні мистецтва. Соціально-естетичні особливості формування організаційних принципів перформативних мистецтв Італії, Іспанії, Англії, Франції та їх основні організаційно-правові форми. Виникнення організаційно-правової форми державного театру у Франції XVII ст. Становлення постатей управлінців-практиків: актор-менеджер, приватний власник-антрепренер, обраний або найманий імпресарію. Формування національних театральних політик. Оформлення концепції – перформативні мистецтва, як ідеологічний інструмент державної влади та її превалювання в межах патерналістського підходу театральній політиці.

Семинар (1 год.) Становлення державного вектору в театральній справі XVI- XVII ст.

Основні поняття/ключові слова: Модерна доба, державний театральний менеджмент, регуляторний, патерналістський, монополія,

ліцензування, удержавлення, цензура, державний театр, актор-менеджер, антрепренер, імпресаріо, ідеологічний інструмент державної влади

Рекомендована література: 2, 4, 5, 11.

Тема 4. Організаційні трансформації театру в епоху Просвітництва.

Лекція (2 год.) Соціально-економічні умови виникнення та розповсюдження ідей Просвітництва. Активізація наукового та мистецького пізнання світу. Зміни у соціально-естетичному функціонуванні театру та початок його експансії у духовному житті європейських країн. Розширення меж публічності перформативних мистецтв. Зміцнення французької організаційно-творчої моделі державного репертуарного театру та поширення її Європою. Виникнення сталих бізнесових моделей у театральній справі. Венеціанський комерційний театральний проект часів К.Гольдоні та К.Гоцці. Різноманітність організаційно-правових форм німецьких перформативних мистецтв. Приватна лейпцігська трупа К.Нейбер, корпоративний Гамбурзький національний театр, державний Веймарський придворний театр під дирекцією Й.В.Гете. Особливості англійської театральної справи та початок експорту її принципів за океан. Актор-менеджер, драматург-менеджер, власник антрепренер у театрі епохи Просвітництва.

Семінар (1 год.) Організаційні трансформації театру в епоху Просвітництва.

Основні поняття/ключові слова: епоха Просвітництва, пізнання світу, соціально-естетичне функціонування театру, державний репертуарний театр, бізнесова модель у театральній справі, комерційний театральний проект.

Рекомендована література: 2, 4, 5, 11, 14.

Тема 5. Організаційно-творче становлення українського сценічного мистецтва від витоків до початку XIX ст.

Лекція (4 год.) Європейські та національні фактори формування організаційно-правових форм вітчизняної театральної справи. Історична тяглість соціально-естетичного функціонування перформативних мистецтв в українських землях. Театральна діяльність князівської доби. Театральна діяльність єзуїтів та православних братств в українських землях на початку

XVII ст. Театралізовані свята старого Львову (тематика, організатори, фінансування, місця виконання, оформлення). Перші вистави народною українською мовою. Організаційні принципи шкільного театру та його діячі. Польський та російський контекст становлення вітчизняної театральної справи сучасного типу на межі XVIII-XIX ст. Патерналістські принципи ставлення імперської російської влади до театрального мистецтва. Феномен маєткового кріпацького театру, як перехідної організаційної форми до професійної сцени. Провідні трупи (К.Разумовського, С.Щенсного-Потоцького, Ю.А.Ільїнського, Д.Ширая, Д.Трощинського, Г.Волькенштейна, І.Хорвата).

Семінар (1 год.) Організаційно-творче становлення українського сценічного мистецтва від витоків до початку XIX ст.

Основні поняття/ключові слова: театральна діяльність князівської доби, єзуїти, православні братства, шкільний театр, маєтковий кріпацький театр, вітчизняна театральна справа.

Рекомендована література: 3, 4, 5, 6, 12.

Тема 6. Середовище та простір вітчизняної театральної справи.

Лекція (4 год.) Осередки формування вітчизняної театральної справи сучасного типу. Ситуація із театральними приміщеннями в українських землях на початку організаційно-творчого становлення вітчизняного сценічного мистецтва. Перший стаціонарний кам'яний театр у Львові в приміщенні колишнього францисканського костелу та його наступник – театр С.Скарбека. Перше театральне приміщення Харкова у намісницькій танцювальній залі та приватні театри антрепренерів І.Штейна й Л.Млотковського. Особливості побудови у Києві першого спеціального театрального приміщення та його наступника – кам'яного Міського театру. Змагання за театр між Черніговом й Полтавою в часи створення другої Малоросійської губернії. Побудова першого полтавського театрального приміщення на поштової станції у Німецькій слободі. Перипетії спорудження першого театру над морем в Одесі. Кам'яний театр Трамбицького та Народна аудиторія у Єлисаветграді. Театральні приміщення Львову, Києва, Одеси, Харкова, Полтави, Єлисаветграду на межі XIX-XX ст. Громадська, приватна та державна ініціатива у формуванні середовища та простору вітчизняної театральної справи.

Семінар (2 год.) Середовище та простір вітчизняної театральної справи.

Основні поняття/ключові слова: середовище та простір театральної справи, осередки театральної справи, театральне приміщення, Львів, Київ, Одеса, Харків, Полтава, Єлисаветград, громадська ініціатива, приватна ініціатива, державна ініціатива

Рекомендована література: 3, 4, 5, 6, 12.

Тема 7. Організаційні проблеми державного й недержавного театру ХІХ ст.

Лекція (2 год.) Театральна справа часів Великої французької революції від декрету «Про свободу театрів» до яacobінського ідеологічного та наполеонівського імперського патерналізму. Державна театральна політика пореволюційної Франції. Закон про «Про свободу театрів» часів другої імперії у Франції. Театральна справа Англії від пуританської заборони через парламентські «Акти про дозволи» до відродження регуляторної політики в «Акті про театральні норми». Вплив організаційних принципів англійського сценічного мистецтва на формування театральної справи США. Особливості театального менеджменту США. «Довгі прокати» та виникнення нових організаційних принципів й управлінських постатей у театральній справі. Театральна справа у німецькомовних країнах між державним патерналізмом та бізнесовою регуляцією. Державна імператорська сцена у Російській імперії та її патерналістський менеджмент театальною дирекцією. Умови функціонування та організаційно-правові форми театральної справи у російській імперській провінції.

Семінар (2 год.) Організаційні проблеми державного й недержавного театру ХІХ ст.

Основні поняття/ключові слова: декрет «Про свободу театрів», закон «Про свободу театрів», перша редакція «Акту про дозволи», друга редакція «Акту про дозволи», «Акт про театральні норми», «довгі прокати», державна імператорська сцена, театральна дирекція.

Рекомендована література: 2, 4, 5, 8, 9, 10, 11.

Тема 8. Особливості суспільного функціонування вітчизняної театральної справи у першій половині XIX ст.

Лекція (2 год.) Бездержавність української нації як головний чинник функціонування вітчизняної театральної справи та діяльності її представників. Організаційно-правові форми колективів сценічного мистецтва. Оплата праці, бенефіси. Географія провідних театральних осередків на початку XIX ст. в українських землях. Діяльність польських та російських труп в українських землях. Трансформації мовного статусу перших професіональних труп. Я.Камінський, А.Змієвський, Й.Калиновський, як передвісники вітчизняної театральної справи. Видатні вітчизняні театральні менеджери початку XIX ст.: І.Штейн, І.Котляревський, Л.Млотковський, Г.Квітка-Основ'яненко. Діяльність трупи І.Штейна. Полтавський вільний театр та особливості його організаційно-правової побудови. Роль Полтавського вільного театру в народженні українського професіонального сценічного мистецтва. Діяльність трупи Л.Млотковського. Перші театральні дирекції в українських землях. Трупи учнів перших вітчизняних менеджерів – Д.Журахівського, К.Зелінського, І.Дрейсіга.

Семинар (1 год.) Особливості суспільного функціонування вітчизняної театральної справи у першій половині XIX ст.

Основні поняття/ключові слова: оплата праці, бенефіс, мовний статус професіональної трупи, вітчизняні театральні менеджери, Полтавський вільний театр, українське професіональне сценічне мистецтво, театральні дирекції в українських землях

Рекомендована література: 3, 4, 5, 6, 12.

Тема 9. Перехрестя театральної справи у Галичині в другій половині XIX – на початку XX сторіччя.

Лекція (2 год.) Особливості імперської австрійської національно-культурної політики у Галицькій Україні. Пожвавлення українського руху періоду «Весни народів» та театральні ідеї Л.Трещаківського. Перші українські аматорські вистави та діяльність І.Озаркевича. Створення товариства «Руська бесіда». Ю.Лаврівський – засновник професійної театральної трупи при товаристві. Театральна концесія товариства та

особливості керівництва трупю. Організаційно-правова форма, пересувний характер діяльності та фінанси театру «Руська бесіда». Найвідоміші дирекції XIX ст.: О.Бачинського, А.Моленцького, Т.Романович, І.Гриневецького та І.Біберовича. Робота у театрі М.Кропивницького та подальша співпраця із діячами наддніпрянської української сцени. І.Франко і театр «Руська бесіда». Проект постійного приміщення у Львові. Найвідоміші дирекції XX ст.: М.Садовського, Й.Стадника, Р.Сирецького та С.Чарнецького. Вихід на сцену покоління Л.Курбаса. Театр «Українська бесіда» в роки Першої світової війни, національно-визвольних змагань й відродження польської держави. Значення театру «Руська бесіда» для вітчизняної театральної справи.

Семінар (1 год.) Перехрестя театральної справи у Галичині в другій половині XIX – на початку XX сторіччя.

Основні поняття/ключові слова: імперська австрійська національно-культурна політика, «Весна народів», товариство «Руська бесіда», театр товариства «Руська бесіда», театральна концесія, директори театру «Руська бесіда», театр «Українська бесіда».

Рекомендована література: 3, 4, 5, 6, 12.

Тема 10. Організаційно-творче явище українського класичного театру.

Лекція (2 год.) Соціально-політичні умови існування української нації у другій половині XIX сторіччя. Проблема відновлення історичної тяглости національного культурно-мистецького розвитку. Український класичний театр, як одне з небагатьох дозволених імперською владою явищ культурного життя нації. Аматорський театральний рух, як головне джерело відродження українських професіональних перформативних мистецтв. Імперські заборони та дозвіл на відновлення українських вистав. Світові тенденції у формуванні основних організаційно-правових форм українського класичного театру. Колективне акторське товариство й приватна антреприза, як основні форми вітчизняній театральній справі та їх трансформації в кінці XIX – на початку XX ст. Спроби створення корпоративної організаційно-правової форми у вітчизняному класичному театрі Наддніпрянської України. Стремління діячів українського класичного театру до організаційно-правової форми державного стаціонарного колективу.

Семінар (1 год.) Організаційно-творче явище українського класичного театру.

Основні поняття/ключові слова: український класичний театр, аматорський театральний рух, імперські заборони української культури, колективне акторське товариство, приватна антреприза, трансформації організаційно-правових форм українського класичного театру.

Рекомендована література: 3, 4, 5, 6, 12, 16.

Тема 11. Діяльність видатних менеджерів українського класичного театру.

Лекція (4 год.) Європейський та світовий досвід у формуванні управлінських компетенцій вітчизняного театального менеджменту. Єдиноначальність та колегіальність, як основні стилі керівництва. Парадокс між організацією і творчістю у діяльності видатних діячів українського класичного театру. Колективна антреприза, як основна організаційно-правова форма діяльності чотирьох труп М.Кропивницького. Значення першої трупи М.Кропивницького 1882 р. «Велика трупа» М.Старицького та його продюсерська діяльність. Заборона українських вистав на території Київського генерал-губернаторства. Гастрольні маршрути труп видатних діячів українського класичного театру. Створення трупи П.Саксаганського та І.Карпенка-Карого. Реорганізація трупи у товариство на паях, як вищої форми організаційної побудови українського дореволюційного театру. Спроба об'єднання всіх корифеїв у трупі П.Саксаганського та І.Карпенка-Карого. І.Карпенко-Карий про вдосконалення принципів організаційної діяльності українського професіонального театру.

Семінар (2 год.) Діяльність видатних менеджерів українського класичного театру.

Основні поняття/ключові слова: стилі керівництва, єдиноначальність, колегіальність, парадокс між організацією і творчістю, трупи М.Кропивницького, «Велика трупа» М.Старицького, заборона українських вистав, товариство на паях П.Саксаганського й І.Карпенка-Карого

Рекомендована література: 3, 4, 5, 6, 12, 16.

Тема 12. Театральний Київ початку ХХ ст. як дзеркал протистояння імперського та європейського векторів розвитку театральної справи.

Лекція (4 год.) Соціально-політичні умови існування української нації на початку ХХ сторіччя. Київ як центр українського національно-культурного руху в Наддніпрянській Україні. Імперсько-самодержавні, згодом чорносотенні традиції у Києві. Культурно-просвітня діяльність громадських організацій (Товариство народної грамотності, «Просвіта») у Києві. Основні театральні приміщення – Міський театр, театр Бергоньє, театр Соловцова. Нові осередків культурно-мистецького життя – Троїцький й Лук'янівський народні будинки. Київ як центр світового авангардного мистецтва та вплив мистецьких шукань на перформативні мистецтва. Державний менеджмент театральної справи у Києві від генерал-губернаторської театральної дирекції до театральної комісії Міської думи. Провідні київські трупи – драматичні антрепризи М.Соловцова, І.Дуван-Торцова, оперні С.Бородая та М.Брикіна. Умови діяльності у Києві українського театру, зокрема антрепризи М.Садовського та товариства І.Мар'яненка. Національна сцена (польська, єврейська, чеська) та театри малих форм у Києві.

Семінар (2 год.) Театральний Київ початку ХХ ст. як дзеркал протистояння імперського та європейського векторів розвитку театральної справи.

Основні поняття/ключові слова: Товариство народної грамотності, «Просвіта», Міський театр, театр Бергоньє, театр Соловцов, Лук'янівський народний будинок, Троїцький народний будинок, театральна комісія Міської думи, національні театри у Києві, театри малих форм у Києві.

Рекомендована література: 3. 13, 21.

Тема 13. Утвердження організаційної моделі репертуарного стаціонарного театру у вітчизняному сценічному мистецтві.

Лекція (2 год.) Соціально-політичні умови, що зумовлювали відсутність стаціонарної діяльності у вітчизняній театральній справі від зародження до 1907 р. Постать М.Садовського у вітчизняній театральній справі початку ХХ ст. Передумови створення та перші кроки нової трупи М.Садовського. Організаційно-правова форма та склад трупи. Перший пробний сезон у Києві весною 1907 р. Організаційна структура театру.

Кадрова політика. Формування та експлуатація репертуару. Виховання глядача. Конкурс 1912 р. на приміщення Троїцького народного дому. Стиль керівництва М.Садовського. Організаційні непорозуміння в колективі. Відмова в продовженні оренди Троїцького народного дому влітку 1917 р. Театр М.Садовського в часи національної революції та національно-визвольних змагань. Виїзд із Києва та одержання у Кам'янці-Подільському статусу державного театру Директорії УНР. Занепад та розпад театру. Значення театру М.Садовського для утвердження у вітчизняній театральній справі організаційної моделі репертуарного стаціонарного театру.

Семінар (1 год.) Утвердження організаційної моделі репертуарного стаціонарного театру у вітчизняному сценічному мистецтві.

Основні поняття/ключові слова: стаціонарна діяльність, репертуарний театр, театр М.Садовського, формування та експлуатація репертуару, виховання глядача, стиль керівництва М.Садовського державний театр Директорії УНР.

Рекомендована література: 3, 4, 5, 13, 16, 18.

Тема 14. Новаторська організаційно-творча діяльність «Молодого театру» в контексті мистецьких шукань початку ХХ ст.

Лекція (4 год.) Новаторські шукання світових перформативних мистецтв межі ХІХ-ХХ ст., як передумова виникнення «Молодого театру» під проводом Л.Курбаса. Театр М.Садовського та приватна музично-драматична школа М.Лисенка, як чинники майбутніх трансформацій вітчизняної театральної справи. Приїзд до Києва Л.Курбаса та зустріч з ініціативною групою театральної молоді. Студійна робота першого року. Початок організаційно-творчого самовизначення. Проблеми та виклики першого театрального сезону. Розробка статуту. Створення художньої ради. Перетворення акторського товариства у пайове товариство відкритого типу. Пошуки джерел фінансування. Державна реєстрація Статуту. Оренда приміщення по вул. Прорізній, 19. Творчо-організаційні конфлікти другого сезону. Стосунки із державною владою. Об'єднання з Першим державним театром ім. Т.Шевченка. «Молодий театр», як колиска сучасних театральних колективів України. Значення «Молодого театру» для вітчизняної театральної справи.

Семінар (2 год.) Новаторська організаційно-творча діяльність «Молодого театру» в контексті мистецьких шукань початку ХХ ст.

Основні поняття/ключові слова: новаторські шукання, мистецький авангард, «Молодий театр» під проводом Л.Курбаса, студійна робота, статут, пайове товариство відкритого типу, приміщення по вул. Прорізна, 19, творчо-організаційний конфлікт.

Рекомендована література: 3, 4, 5, 13, 17, 19

5. Методи навчання

Словесний метод у вигляді лекції (традиційної у формі розповіді та проблемної із поясненнями та доведенням означених тез); наочний метод із застосуванням комп'ютерних інформаційно-комунікативних технологій (PowerPoint – презентація, ілюстрація), дослідницький метод у вигляді самостійного опрацювання й аналізу матеріалу із послідуною доповіддю на семінарських заняттях, яка включає бесіду та дискусією здобувачів освіти із викладачем й колегами, що стимулює інтерес до навчання та науково-пошукової діяльності.

6. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Перший семестр			
Тема	Завдання	Форма подання	Максимальна кількість балів
Тема 1. Теоретико-методологічні засади вивчення історії театральної справи.	Опрацювання інформаційного обсягу освітнього компоненту за темою 1. Підготовка здобувача освіти до усної відповіді на семінарі та до участі в обговоренні усної відповіді колег за наступними питаннями: - місце історії театральної справи у театрознавстві; - який внесок М.Германа у формування історії театральної справи; - предмет історії театральної справи; - роль у виникненні наукового інтересу до історії організаційних форм вітчизняного театру І.Франка; - роль у виникненні наукового інтересу до історії організаційних форм вітчизняного театру Д.Антоновича;	Усна відповідь, обговорення усної відповіді	10

	<ul style="list-style-type: none"> - роль у виникнення наукового інтересу до історії організаційних форм вітчизняного театру П.Руліна; - роль у виникнення наукового інтересу до історії організаційних форм вітчизняного театру О.Кисіля; - роль у виникнення наукового інтересу до історії організаційних форм вітчизняного театру Я.Мамонтова; - роль у виникнення наукового інтересу до історії організаційних форм вітчизняного театру Ю.Смолича; - роль у виникнення наукового інтересу до історії організаційних форм вітчизняного театру Й.Шевченко. - в чому полягає проблема періодизації історії театральної справи в Україні; - який внесок у вивчення історії театральної справи І.Безгіна; - який внесок у вивчення історії театральної справи О.Безгіна; - який внесок у вивчення історії театральної справи С.Васильєва; - яка роль Я.Пилипчука у формування історіографії вітчизняної театральної справи; - як висвітлюються питання історії зарубіжної театральної справи у дослідженнях О.Г.Брокета та Ф.Г.Гілді; - який внесок у вивчення історії вітчизняної та зарубіжної театральної справи А.Лягуценка. - в чому полягають принципи академічної доброчесності при вивченні історії театральної справи. 		
<p>Тема 2. Народження основних організаційно-правових форм сценічного мистецтва.</p>	<p>Опрацювання інформаційного обсягу освітнього компоненту за темою 2. Підготовка здобувача освіти до усної відповіді на семінарі та до участі в обговоренні усної відповіді колег за наступними питаннями:</p> <ul style="list-style-type: none"> - яке коріння перформативної діяльності у Давній Греції; - які організаційно-творчі особливості перформативної діяльності у Давній Греції; - у чому полягала соціально-комунікативна роль театру у Давній Греції; - яка роль належала державній владі у розвитку театральної справи у Давній Греції; - як розподілялися компетенції державної, громадської та приватної ініціативи при організації та проведенні змагань драматургів; - яким чином був сформульований принцип цензури у перформативній діяльності; - хто були менеджерами театральної справи у Давній Греції; - який вплив мала професіоналізація сценічного мистецтва в епоху Еллінізму на розподіл творчо-організаційних компетенцій в театральній справі; - як виокремилися функції виконавця, посередника, замовника перформативної діяльності у часи Давнього Риму; 	<p>Усна відповідь, обговорення усної відповіді</p>	<p>8</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - у чому полягали особливості організації театральної справи у середньовічній Європі; - який базис та особливості основних організаційно-правових форми театру; - у які історичні періоди сформувалися основні організаційно-правові форми театру. 		
<p>Тема 3. Становлення державного вектору в театральній справі XVI-XVII ст.</p>	<p>Опрацювання інформаційного обсягу освітнього компоненту за темою 3 Підготовка здобувача освіти до усної відповіді на семінарі та до участі в обговоренні усної відповіді колег за наступними питаннями:</p> <ul style="list-style-type: none"> - у чому полягали особливості формування та історичного розвитку основних типів державного театального менеджменту на початку Модерної доби; - які існують основні підходи у владній театральні політиці та їх особливості; - які інструменти державного управління театром та їх характеристика; - яким чином цензура впливала на мистецтво, зокрема, театральне; - які соціально-естетичні особливості формування організаційних принципів перформативних мистецтв Італії; - які соціально-естетичні особливості формування організаційних принципів перформативних мистецтв Іспанії; - які соціально-естетичні особливості формування організаційних принципів перформативних мистецтв Англії; - які соціально-естетичні особливості формування організаційних принципів перформативних мистецтв Франції; - яким чином виникла організаційно-правова форма державного театру у Франції XVII ст.; - які сформувалися постаті управлінців-практиків та їх особливості; - які існували особливості національних театральних політик; - у чому полягає концепція – перформативні мистецтва, як ідеологічний інструмент державної влади. 	<p>Усна відповідь, обговорення усної відповіді</p>	<p>8</p>
<p>Тема 4. Організаційні зміни функціонування театру в епоху Просвітництва.</p>	<p>Опрацювання інформаційного обсягу освітнього компоненту за темою 4. Підготовка здобувача освіти до усної відповіді на семінарі та до участі в обговоренні усної відповіді колег за наступними питаннями:</p> <ul style="list-style-type: none"> - які соціально-економічні умови виникнення та розповсюдження ідей Просвітництва; - у чому виявлялася активізація наукового та мистецького пізнання світу; - у чому виявилися зміни в соціально-естетичному функціонуванні театру; - як розуміється експансія театру в духовному житті європейських країн; - що є організаційними виявами публічності перформативних мистецтв; 	<p>Усна відповідь, обговорення усної відповіді</p>	<p>8</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - як розвивалася та ширилася Європою французька організаційно-творча модель державного репертуарного театру; - як європейська театральна справа епохи Просвітництва ставала бізнесом; - у чому полягав венеціанський комерційний театральний проект часів К.Гольдоні та К.Гоцці; - які були організаційно-правові форми німецького театру епохи Просвітництва; - який внесок у розбудову театральної справи у Німеччині лейпцігської трупи К.Нейбер; - у чому особливості організаційно-правової форми Гамбурзького національного театру; - у чому особливості організаційно-правової форми Веймарського придворного театр під дирекцією Й.В.Гете; - які особливості англійської театральної справи епохи Просвітництва; - які європейські організаційно-творчі впливи на новонароджену театральну справу північної та південної Америки. 		
<p>Тема 5. Організаційно-творче становлення українського сценічного мистецтва від витоків до початку XIX ст.</p>	<p>Опрацювання інформаційного обсягу освітнього компоненту за темою 5. Підготовка здобувача освіти до усної відповіді на семінарі та до участі в обговоренні усної відповіді колег за наступними питаннями:</p> <ul style="list-style-type: none"> - які європейські та національні фактори впливали на формування організаційно-правових форм вітчизняної театральної справи; - у чому полягала історична тяглість соціально-естетичного функціонування перформативних мистецтв в українських землях; - які вияви мала театральна діяльність князівської доби; - як виявлялася театральна діяльність єзуїтів та православних братств в українських землях на початку XVII ст.; - як організовувалися та проводилися театралізовані свята старого Львову; - які організаційно-творчі ознаки мали перші українські вистави; - які організаційні принципи шкільного театру та його провідні діячі; - який контекст становлення вітчизняної театральної справи сучасного типу на межі XVIII-XIX ст.; - які основні принципи ставлення імперської російської влади до театального мистецтва; - у чому полягає феномен масткового кріпацького театру; 	<p>Усна відповідь, обговорення усної відповіді</p>	<p>8</p>

	- які провідні маєткові трупи існували в українських землях на межі XVIII-XIX ст.		
Тема 6. Середовище та простір вітчизняної театральної справи.	<p>Опрацювання інформаційного обсягу освітнього компоненту за темою 6. Підготовка здобувача освіти до усної відповіді на семінарі та до участі в обговоренні усної відповіді колег за наступними питаннями:</p> <ul style="list-style-type: none"> - які були основні осередки формування вітчизняної театральної справи сучасного типу; - яка ситуація склалася із театральними приміщеннями в українських землях на початку організаційно-творчого становлення вітчизняного сценічного мистецтва; - які особливості створення першого стаціонарного кам'яного театру у Львові; - яка історія побудови театру С.Скарбека у Львові; - що являло собою перше театральне приміщення Харкова; - якими були перші приватні театри Харкова, зокрема, антрепренера І.Штейна; - яка історія побудови театру Л.Млотковського у Харкові; - які особливості побудови та існування першого спеціального театального приміщення Києва; - яка історія приміщення кам'яного Міського театру у Києві; - яка історія змагання за театр між Черніговом й Полтавою в часи створення другої Малоросійської губернії; - яке було перше полтавського театральне приміщення; - які обставини спорудження театру над морем в Одесі; - що відомо про кам'яний театр Трамбицького та Народну аудиторію у Єлисаветграді; - які театральні приміщення виникли на межі XIX-XX ст. у Львові; - які театральні приміщення виникли на межі XIX-XX ст. у Києві; - які театральні приміщення виникли на межі XIX-XX ст. в Одесі, - які театральні приміщення виникли на межі XIX-XX ст. у Харкові, - які театральні приміщення виникли на межі XIX-XX ст. у Полтаві, - які театральні приміщення виникли на межі XIX-XX ст. у Єлисаветграді; - як виявлялася громадська, приватна та державна ініціатива у формуванні середовища та простору вітчизняної театральної справи. 	Усна відповідь, обговорення усної відповіді	10
Тема 7. Організаційні проблеми	Опрацювання інформаційного обсягу освітнього компоненту за темою 7. Підготовка здобувача освіти до усної відповіді на	Усна відповідь,	8

<p>державного й недержавного театру XIX ст.</p>	<p>семінарі та до участі в обговоренні усної відповіді колег за наступними питаннями:</p> <ul style="list-style-type: none"> - які особливості театральної справи часів Великої французької революції; - які основні принципи революційного декрету «Про свободу театрів»; - у чому полягали яacobінські принципи управління театром – які особливості державної театральної політик пореволюційної Франції та закону про «Про свободу театрів» часів другої імперії; - як змінювалась театральна справа Англії відповідно до парламентських «Актів про дозволи» та «Акту про театральні норми»; - який вплив організаційних принципів англійського сценічного мистецтва на формування театральної справи США; - які особливості театального менеджменту США XIX ст.; - як розвивалася театральна справа у німецькомовних країнах у XIX; - у чому особливості управління державною імператорською сценою у Російській імперії; - які умови функціонування та організаційно-правові форми театральної справи у російській імперській провінції. 	<p>обговоре ння усної відповіді</p>	
<p>Разом балів</p>			<p>60</p>
<p>Другий семестр</p>			
<p>Тема 8. Особливості суспільного функціонування вітчизняної театральної справи у першій половині XIX ст.</p>	<p>Опрацювання інформаційного обсягу освітнього компоненту за темою 8. Підготовка здобувачем освіти усної доповіді на семінарі за темою 8; підготовка до усної відповіді на семінарі за запропонованими питаннями; підготовка до участі в обговоренні усних доповідей та усних відповідей колег. Запропоновані питання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - які основні особливості функціонування вітчизняної театральної справи та діяльності її представників у першій половині XIX ст.; - у яких організаційно-правових формах існували колективи сценічного мистецтва у першій половині XIX ст.; - як здійснювалась оплата праці та проводились бенефіси у перших професіональних труп в українських землях; - якою була географія провідних театральних осередків на початку XIX ст. в українських землях; - як відбувалися трансформації мовного статусу перших професіональних труп в українських землях; - хто були передвісники вітчизняної театральної справи; - якою була менеджерська діяльність І.Штейна; - якою була менеджерська діяльність І.Котляревського; 	<p>Виступ із усною доповіддю, усна відповідь, обговорення доповіді або усної відповіді</p>	<p>14</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - якою була менеджерська діяльність Л.Млотковського; - якою була менеджерська діяльність Г.Квітка-Основ'яненко; - якими були особливості організаційно-правової побудови та діяльності Полтавського вільного театру; - якою була роль Полтавського вільного театру в народженні українського професійного сценічного мистецтва; - що являли собою перші театральні дирекції в українських землях; - якими були трупні учнів та послідовників перших вітчизняних менеджерів. 		
<p>Тема 9. Перехрестя театральної справи у Галичині в другій половині XIX – на початку XX сторіччя.</p>	<p>Опрацювання інформаційного обсягу освітнього компоненту за темою 9. Підготовка здобувачем освіти усної доповіді на семінарі за темою 9; підготовка до усної відповіді на семінарі за запропонованими питаннями; підготовка до участі в обговоренні усних доповідей та усних відповідей колег. Запропоновані питання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - якими були особливості імперської австрійської національно-культурної політики у Галицькій Україні; - яким був вплив українського національного руху періоду «Весни народів» на театральну справу Галицької України; - що відомо про перші українські аматорські вистави та театральну діяльність І.Озаркевича; - що являло собою товариство «Руська бесіда»; - якою була роль Ю.Лаврівського у створенні професійної театральної трупи при товаристві «Руська бесіда»; - якими були компетенції товаристві «Руська бесіда» у керівництві трупною; - якою була організаційно-правова форма та особливості діяльності театру «Руська бесіда»; - які основні риси дирекції О.Бачинського; - які основні риси дирекції А.Моленцького; - які основні риси дирекції Т.Романович; - які основні риси дирекції І.Гриневецького та І.Біберовича; - які особливості робота у театрі М.Кропивницького та подальшої співпраця із діячами наддніпрянської української сцени; - якою була взаємодія І.Франко із театром «Руська бесіда»; - які обставини створення проекту постійного приміщення театру «Руська бесіда» у Львові; - які основні риси дирекції М.Садовського; - які основні риси дирекції Й.Стадника; - які основні риси дирекції Р.Сирецького та С.Чарнецького; - які особливості виходу на сцену покоління Л.Курбаса; 	<p>Виступ із усною доповіддю, усна відповідь, обговорення доповіді або усної відповіді</p>	<p>14</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - які обставини діяльності театру «Українська бесіда» в роки Першої світової війни, національно-визвольних змагань й відродження польської держави; - яке значення має колектив для розвитку вітчизняної театральної справи. 		
<p>Тема 10. Організаційно-творче явище українського класичного театру.</p>	<p>Опрацювання інформаційного обсягу освітнього компоненту за темою 10. Підготовка здобувачем освіти усної доповіді на семінарі за темою 10; підготовка до усної відповіді на семінарі за запропонованими питаннями; підготовка до участі в обговоренні усних доповідей та усних відповідей колег. Запропоновані питання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - у яких соціально-політичних умовах існувала українська нація у другій половині XIX сторіччя; - у чому полягала проблема відновлення історичної тяглости розвитку вітчизняної театральної справи; - яке значення українського класичного театру, як явища культурного життя нації; - яке значення аматорського театального руху у відродженні українських професійних перформативних мистецтв; - які існували імперські заборони щодо вітчизняної театральної справи; - які передумови надання дозволу на відновлення українських виста; - як виявлялися світові тенденції у формуванні основних організаційно-правових форм українського класичного театру; - як розвивалися, взаємодіяли й трансформувалися колективна й приватна форми вітчизняної театральної справи; - які були спроби створення корпоративної організаційно-правової форми у вітчизняному класичному театрі Наддніпрянської України; - чому існувало стремління діячів українського класичного театру до організаційно-правової форми державного стаціонарного колективу. 	<p>Виступ із усною доповіддю, усна відповідь, обговорення доповіді або усної відповіді</p>	14
<p>Тема 11. Діяльність видатних менеджерів українського класичного театру.</p>	<p>Опрацювання інформаційного обсягу освітнього компоненту за темою 11. Підготовка здобувачем освіти усної доповіді на семінарі за темою 11; підготовка до усної відповіді на семінарі за запропонованими питаннями; підготовка до участі в обговоренні усних доповідей та усних відповідей колег. Запропоновані питання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - як виявлявся європейський та світовий досвід у формуванні управлінських компетенцій вітчизняного театального менеджменту; - які основні стилі керівництва проявлялися у діяльності видатних менеджерів українського класичного театру <p>Єдиноначальність та колегіальність, як основні стилі керівництва.</p>	<p>Виступ із усною доповіддю, усна відповідь, обговорення доповіді або усної відповіді</p>	15

	<ul style="list-style-type: none"> - у чому полягав парадокс між організацією і творчістю у діяльності видатних діячів українського класичного театру; - які основні особливості колективної організаційно-правової форми у трупах М.Кропивницького; - які найбільш суттєві моменти діяльності труп М.Кропивницького; - які були особливості функціонування «Великої трупи» М.Старицького; - які були наслідки заборони українських вистав на території Київського генерал-губернаторства; - які були гастрольні маршрути труп видатних менеджерів українського класичного театру; - які були причини та наслідки створення трупи П.Саксаганського та І.Карпенка-Карого; - яким чином І.Карпенко-Карий пропонував реорганізувати трупу П.Саксаганського; - якою була спроба об'єднання всіх корифеїв у єдиній трупі; - якими були думки І.Карпенка-Карого щодо вдосконалення принципів організаційної діяльності українського професіонального театру. 		
<p>Тема 12. Театральний Київ початку ХХ ст. як дзеркало протистояння імперського та європейського векторів розвитку театральної справи.</p>	<p>Опрацювання інформаційного обсягу освітнього компоненту за темою 12. Підготовка здобувачем освіти усної доповіді на семінарі за темою 12; підготовка до усної відповіді на семінарі за запропонованими питаннями; підготовка до участі в обговоренні усних доповідей та усних відповідей колег. Запропоновані питання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - якими були соціально-політичні умови існування української нації на початку ХХ ст.; - яка роль Києва у піднесенні українського національно-культурного руху в Наддніпрянській Україні; - який вияв мали імперсько-самодержавні, згодом чорносотенні традиції у Києві; - якою була культурно-просвітня діяльність громадських організацій, пов'язаних з українським національно-культурним рухом; - які основні театральні приміщення Києва початку ХХ ст.; - яка історія побудови Міського театру; - яка історія побудови театру Бергоньє; - яка історія побудови театру Соловцова; - що являли собою київські народні будинки; - яка історія побудови Троїцький народні будинки; - які обставини зробили Київ одним із центрів світового авангардного мистецтва; - яким був вплив мистецьких шукань на перформативні мистецтва; 	<p>Виступ із усною доповіддю, усна відповідь, обговорення доповіді або усної відповіді</p>	<p>15</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - яким був державний менеджмент театральної справи; - які провідні київські театральні; - якими були умови діяльності у Києві українського театру; - найвідоміші українські трупи у Києві; - які особливості діяльності у Києві польського театру; - які особливості діяльності у Києві єврейського театру; - які особливості діяльності у Києві чеського театру; - які особливості діяльності у Києві театрів малих форм та студій. 		
<p>Тема 13. Утвердження організаційно-репертуарної моделі репертуарного стаціонарного театру у вітчизняному сценічному мистецтві.</p>	<p>Опрацювання інформаційного обсягу освітнього компоненту за темою 13. Підготовка здобувачем освіти усної доповіді на семінарі за темою 13; підготовка до усної відповіді на семінарі за запропонованими питаннями; підготовка до участі в обговоренні усних доповідей та усних відповідей колег. Запропоновані питання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - чим була зумовлена відсутність стаціонарної діяльності у вітчизняній театральній справі; - яке місце посідав М.Садовський у вітчизняній театральній справі початку ХХ ст.; - які були передумови та обставини створення трупи М.Садовського у 1906 р.; - якою була організаційно-правова форма та склад трупи; - як відбувся перший пробний сезон у Києві; - якою була організаційна структура стаціонарного театру М.Садовського; - якою була кадрова політика стаціонарного театру М.Садовського; - за якими принципами формувався та експлуатувався репертуар; - яка роль стаціонарного театру М.Садовського у вихованні київського глядача; - які обставини конкурсу 1912 р. на приміщення Троїцького народного дому; - яким був стиль керівництва М.Садовського; - у чому полягали організаційні непорозуміння в колективі; - причини відмови у продовженні оренди Троїцького народного дому; - які обставини функціонування стаціонарного театру М.Садовського в часи національної революції та національно-визвольних змагань; - які обставини виїзду стаціонарного театру М.Садовського із Києва; - як був одержаний у Кам'янці-Подільському статус державного театру Директорії УНР; 	<p>Виступ із усною доповіддю, усна відповідь, обговорення доповіді або усної відповіді</p>	<p>14</p>

	<p>У чому полягали причини занепаду та розпаду театру М.Садовського;</p> <ul style="list-style-type: none"> - яке значення театру М.Садовського для утвердження у вітчизняній театральній справі організаційної моделі репертуарного стаціонарного театру. 		
<p>Тема 14. Новаторська організаційно-творча діяльність «Молодого театру» в контексті мистецьких шукань початку ХХ ст.</p>	<p>Опрацювання інформаційного обсягу освітнього компоненту за темою 14. Підготовка здобувачем освіти усної доповіді на семінарі за темою 14; підготовка до усної відповіді на семінарі за запропонованими питаннями; підготовка до участі в обговоренні усних доповідей та усних відповідей колег. Запропоновані питання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - у чому полягали новаторські шукання світових перформативних мистецтв межі ХІХ-ХХ ст.; - яка роль стаціонарного театру М.Садовського та приватної музично-драматичної школи М.Лисенка у підготовці трансформацій вітчизняної театральної справи; - які передумови виникнення «Молодого театру» під проводом Л.Курбаса; - які обставини приїзду Л.Курбаса до Києва; - як відбулася і які наслідки зустрічі Л.Курбаса із групою театральної молоді; - яка мета та обставини студійної роботи першого року; - як почалося організаційно-творче самовизначення «Молодого театру»; - які існували проблеми та виклики першого театрального сезону «Молодого театру»; - які основні принципи новоствореного статуту «Молодого театру»; - статутна організаційно-творча побудова «Молодого театру»; - які основні принципи та проблеми діяльності художньої ради. «Молодого театру»; - як відбувався пошук джерел фінансування «Молодого театру»; - які обставини набуття приміщення по вул. Прорізній, 19; - у чому полягав творчо-організаційний конфлікт у «Молодому театрі в другий сезон»; - які були стосунки «Молодого театру» із державною владою; - які причини об'єднання «Молодого театру» із Першим державним театром ім. Т.Шевченка; - які сучасні театральні колективи України вийшли із колиски «Молодого театру»; - яке значення діяльності «Молодого театру» для вітчизняної театральної справи. 	<p>Виступ із усною доповіддю, усна відповідь, обговорення доповіді або усної відповіді</p>	<p>14</p>
<p>Разом балів</p>			<p>100</p>

Критерії оцінювання самостійної роботи у першому семестрі

Критерій оцінювання	Кількість балів
Усна відповідь на семінарі за запропонованими питаннями	1 – 7
Обговоренні на семінарі усної відповіді за запропонованими питаннями	1 – 3

Критерії оцінювання самостійної роботи у другому семестрі

Критерій оцінювання	Кількість балів
Виступ на семінарі із доповіддю за темою	1 – 7
Усна відповідь на семінарі за запропонованими питаннями	1 – 5
Обговоренні на семінарі доповіді або усної відповіді за запропонованими питаннями	1 – 3

7. Форми проведення контролю та критерії оцінювання

Поточний контроль: усне опитування (фронтальне та індивідуальне), заслуховування доповідей, обговорення усної відповіді або доповіді.

Критерії оцінювання при поточному контролі тем 1, 6

Критерій оцінювання	Кількість балів
1.1.Творча, повна й розгорнута правильна усна відповідь за питаннями до теми під час опитування	7
1.2.Повна й розгорнута правильна усна відповідь за питаннями до теми під час опитування	6
1.3.Повна й правильна усна відповідь за питаннями до теми під час опитування	5
1.4. Правильна усна відповідь за питаннями до теми під час опитування	4
1.5.Неповна правильна усна відповідь за питаннями до теми під час опитування	3
1.6.Неповна із помилками усна відповідь за питаннями до теми під час опитування	2
1.7.Фрагментарна із суттєвими помилками усна відповідь за питаннями до теми під час опитування	1
2.1.Творча участь у обговоренні відповідей за темою на семінарі	3
2.2.Активна участь у обговоренні відповідей за темою на семінарі	2
2.3.Участь у обговоренні відповідей за темою на семінарі	1

Критерії оцінювання при поточному контролі тем 2, 3, 4, 5, 7

Критерій оцінювання	Кількість балів
1.1.Творча, повна й розгорнута правильна усна відповідь за питаннями до теми під час опитування	5
1.2.Повна й правильна усна відповідь за питаннями до теми під час опитування	4
1.3.Правильна усна відповідь за питаннями до теми під час опитування	3
1.4.Неповна із помилками усна відповідь за питаннями до теми під час опитування	2
1.5.Фрагментарна із суттєвими помилками усна відповідь за питаннями до теми під час опитування	1
2.1.Творча участь у обговоренні відповідей за темою на семінарі	3
2.2.Активна участь у обговоренні відповідей за темою на семінарі	2
2.3.Участь у обговоренні відповідей за темою на семінарі	1

Критерії оцінювання при поточному контролі тем 11, 12

Критерій оцінювання	Кількість балів
1.1.Творча, повна й розгорнута правильна усна відповідь за питаннями до теми під час опитування	5
1.2.Повна й правильна усна відповідь за питаннями до теми під час опитування	4
1.3. Правильна усна відповідь за питаннями до теми під час опитування	3
1.4. Неповна із помилками усна відповідь за питаннями до теми під час опитування	2
1.5. Фрагментарна із суттєвими помилками усна відповідь за питаннями до теми під час опитування	1
2.1.Творча участь у обговоренні відповідей за темою та доповіді на семінарі	3
2.2.Активна участь у обговоренні відповідей за темою та доповіді на семінарі	2
2.3.Участь у обговоренні відповідей за темою та доповіді на семінарі	1
3.1. Творчий, повний й розгорнутий виступ із доповіддю за темою на семінарі	7
3.2. Повний й розгорнутий виступ із доповіддю за темою на семінарі	6
3.3. Короткий виступ із доповіддю за темою на семінарі	5
3.4. Короткий, неповний виступ із доповіддю за темою на семінарі	4
3.5. Фрагментарний виступ із доповіддю за темою на семінарі	3
3.6. Фрагментарний із помилками виступ із доповіддю за темою на семінарі	2
3.7. Фрагментарний із суттєвими помилками виступ із доповіддю за темою на семінарі	1

Критерії оцінювання при поточному контролі тем 8, 9, 10, 13, 14

Критерій оцінювання	Кількість балів
1.1.Творча, повна й розгорнута правильна усна відповідь за питаннями до теми під час опитування	5
1.2.Повна й правильна усна відповідь за питаннями до теми під час опитування	4
1.3.Правильна усна відповідь за питаннями до теми під час опитування	3
1.4.Неповна із помилками усна відповідь за питаннями до теми під час опитування	2
1.5.Фрагментарна із суттєвими помилками усна відповідь за питаннями до теми під час опитування	1
2.1.Творча участь у обговоренні відповідей за темою та доповіді на семінарі	3
2.2.Активна участь у обговоренні відповідей за темою та доповіді на семінарі	2
2.3.Участь у обговоренні відповідей за темою та доповіді на семінарі	1
3.1.Творчий, повний й розгорнутий виступ із доповіддю за темою на семінарі	6
3.2.Повний виступ із доповіддю за темою на семінарі	5
3.3.Короткий виступ із доповіддю за темою на семінарі	4
3.4.Фрагментарний виступ із доповіддю за темою на семінарі	3
3.5.Фрагментарний із помилками виступ із доповіддю за темою на семінарі	2
3.6.Фрагментарний із суттєвими помилками виступ із доповіддю за темою на семінарі	1

Підсумковий (семестровий) контроль: екзамен, залік.

Підсумковий контроль у 1 семестрі проводиться у вигляді екзаменаційного оцінювання за запропонованими питаннями, відповіді на які демонструють оволодіння програмою дисципліни за даний семестр. До екзаменаційної оцінки додається сума балів поточної успішності за всіма темами, що вивчалися у даному семестрі. Перелік екзаменаційних питань:

- опишіть основні інструменти державного театрального менеджменту;
- охарактеризуйте особливості театральної справи часів Великої французької революції;
- опишіть предметне поле та місце історії театральної справи у театрознавстві;
- охарактеризуйте становлення вітчизняної театральної справи від витоків до початку XIX ст.
- опишіть театральну справу Англії від пуританської заборони до відродження регуляторної політики;

- охарактеризуйте внесок фундаторів українського театрознавства у становлення наукового вивчення історії театральної справи;
- опишіть етапи становлення основних організаційно-правових форм сценічного мистецтва;
- охарактеризуйте становлення середовища та простору вітчизняної театральної справи від витоків до початку ХІХ ст.
- опишіть та порівняйте соціально-естетичні особливості формування організаційних принципів перформативних мистецтв Італії та Іспанії;
- охарактеризуйте основні підходи у владній театральній політиці різних державних утворень;
- опишіть сучасний стан вивчення історії театральної справи та внесок провідних науковців;
- охарактеризуйте процес формування постатей театральних управлінців;
- опишіть процес виникнення та поширення державної організаційно-правової форми сценічного мистецтва;
- охарактеризуйте особливості формування театральної справи США;
- опишіть та порівняйте соціально-естетичні особливості формування організаційних принципів перформативних мистецтв Англії, Франції;
- охарактеризуйте особливості театральної справи епохи Просвітництва;
- опишіть розвиток основних осередків вітчизняної театральної справи у ХІХ – на початку ХХ ст.;
- охарактеризуйте імперський державний менеджмент часів формування вітчизняної театральної справи сучасного типу;
- опишіть особливості формування театральної справи у німецькомовних країнах;
- охарактеризуйте основні чинники, що вплинули на формування вітчизняної театральної справи сучасного типу;

Критерії оцінювання при підсумковому контролі (екзамен)

Критерії оцінювання	Кількість балів
Правильні розгорнуті відповіді на екзаменаційні питання, високий (творчий) рівень оволодіння програмою навчальної дисципліни	35 – 40
Правильні відповіді на екзаменаційні питання, що містять неточності, достатньо високий рівень оволодіння програмою навчальної дисципліни	32 – 34
Відповіді на екзаменаційні питання, що містять несуттєві помилки (незначну кількість помилок), достатній (продуктивний) рівень оволодіння програмою навчальної дисципліни	28 – 31
Відповіді на екзаменаційні питання, що містять помилки (значну кількість недоліків), середній (репродуктивний) рівень оволодіння програмою навчальної дисципліни	25 – 27
Відповіді на екзаменаційні питання, що містять значну кількість помилок, мінімально достатній рівень оволодіння програмою навчальної дисципліни	22 – 24

Фрагментарні (неповні) відповіді на екзаменаційні питання, що містять помилки, відсутні відповіді на частину екзаменаційних питань, низький рівень оволодіння програмою навчальної дисципліни	13 – 21
Фрагментарні відповіді на екзаменаційні питання, що містять значну кількість помилок, відсутні відповіді на більшість екзаменаційних питань, дуже низький рівень оволодіння програмою навчальної дисципліни	1 – 12

Критерії оцінювання при підсумковому контролі (залік)

Підсумковий контроль у 2 семестрі проводиться у вигляді залікового оцінювання за результатами суми балів поточної успішності в оволодінні програмою дисципліни за всіма темами, що вивчалися у даному семестрі.

8. Розподіл балів, які отримують студенти

1 семестр

Самостійна робота та поточний контроль							Іспит	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7		
10	8	8	8	8	10	8	40	100

2 семестр

Самостійна робота та поточний контроль							Залік сума
T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	
14	14	14	15	15	14	14	100

Шкала відповідності оцінок

Оцінка за стобальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Значення оцінки	Рівень компетентності
90 – 100	A	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками	Високий (творчий)
82 – 89	B	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок	Достатній (конструктивно- варіативний)
74 – 81	C	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок	
64 – 73	D	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності	Середній (репродуктивний)

60 – 63	Е	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)	
35 – 59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання	Низький (рецептивно-продуктивний)
0 – 34	F	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни	

9. Рекомендована література

Базова

1. Безгін І.Д. Мистецтво і ринок / Ігор Безгін. – Київ: ВВП «Компас», 2005. – 544 с.
2. Брокет О., Гілді Ф. Історія театру / Оскар Г. Брокет, Франклін Г. Гілді. – Львів: Літопис, 2014. – 730 с.
3. Лягущенко А. Український театр. Видатні діячі та менеджмент: Монографія / Андрій Лягущенко. – Київ: Мистецтво, 2021. – 495 с.: іл.
4. Лягущенко А.Г. Державний театральний менеджмент у контексті історичного розвитку сценічного мистецтва. Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-Карого: Збірник наукових праць / Київський нац. ун-т театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого. – Київ, 2023. Вип. 33. С. 10-20.
5. Лягущенко А.Г. Трансформації постаті театального менеджера в історичному контексті розвитку перформативних мистецтв. Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-Карого: Збірник наукових праць / Київський нац. ун-т театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого. – Київ, 2025. Вип. 37. С.
6. Пилипчук Р. Історія українського театру (від витоків до кінця ХІХ ст.) / Ростислав Пилипчук; Олександр Клековкін (передмова); НВП «Видавництво «Наукова думка» НАН України»; Львівський національний університет імені Івана Франка, Кафедра театрознавства та акторської майстерності. – Львів : Видавництво ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – 356 с. + 32 с. іл.

Допоміжна.

7. Безгін О.І. Система управління театральною справою: Історія організаційних форм (20-30-ті рр. ХХ ст.): Навчальний посібник / Олексій Безгін. – Київ: ВВП «Компас», 2003. – 168 с.

8. Васильєв С.С. До питання формування системи управління театральною справою Франції у 1793-1794 роках. Мистецтвознавчі записки: Збірник наукових праць / Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв. – Київ, 2010. Вип. 17. С.107-116.

9. Васильєв С. До питання виникнення нових форм взаємодії театру і влади у період Великої Французької Революції. Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-Карого: Збірник наукових праць/ Київський нац. ун-т театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого. – Київ, 2007. Вип. 2. С. 69–74.

10. Васильєв С. Театр і влада Франції у другій половині ХІХ ст. До питання лібералізації театральної справи та впливу економічної свободи на творчість. Мистецтвознавство України. – Київ, 2010. Вип. 11. С. 94-102.

11. Дмитрова Л. Підручна книга з історії зарубіжного театру. Випуск 1-й. За редакцією й з вступними увагами проф. О.Білецького. – Харків: Державне видавництво України, 1929. – 476 с.

12. Історія українського театру : у 3 т. Т.1: Від витоків до ХХ ст. – Київ: НАН України, ІМФЕ ім. М.Т.Рильського, 2017. – 668 с.

13. Історія українського театру : у 3 т. Т.2: 1900-1945. – Київ: НАН України, ІМФЕ ім. М,Т.Рильського, 2009. – 876 с.

14. Ленглі С. Театральний менеджмент і продюсерство : Американський досвід / Стівен Ленглі. – Київ: ВВП «Компас», 2000. – 639 с.

15. Лягущенко А.Г. До питання вивчення курсу «Історія театральної справи в Україні». Театральна освіта в Україні. Сучасний стан, проблеми розвитку: Матеріали наук.-практ. конф. Академія мистецтв України; Голова ред. Колегії акад.І.Д.Безгін. – Київ ВВП «КОМПАС», 1999. – С.108-110.

16. Лягущенко А.Г. Корифеї українського театру. Парадокс діяльності між організацією і творчістю. Театр корифеїв як рушійна сила становлення національного театру та його вплив на сучасний театральный процес: науковий збірник за матеріалами ХХVІІ Наукових читань, присвячених ювілейним датам М.Кропивницького, І.Карпенка-Карого, Г.Затиркевич-Карпинської, С.Тобілевич. – Київ: Музей театрального, музичного та кіномистецтва України, 2021. – С.14-23.

17. Лягущенко А.Г. Розвиток художньо-творчої особистості як модель перетворення суспільства в діяльності Леся Курбаса. Розвиток художньо-творчої особистості засобами різних видів мистецтва: збірник матеріалів Міжнародної наук.-практ. Конференції. – Київ: НАККіМ, 2021. – С.23-28.

18. Лягущенко А.Г. Микола Садовський творець сучасної організаційно-творчої моделі українського театру. «Марія Заньковецька та її доба»: науковий збірник за матеріалами ХХVІІІ Наукових читань, присвячених 165-річчю від дня народження Миколи Садовського. – Київ: Музей театрального, музичного та кіномистецтва України, 2022. – С.61-69.

19. Лягущенко А.Г. Лесь Курбас і парадокс державного театру. 100 років в авангарді: науковий збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 100-річчю від заснування МТМК України. – Київ: Музей театрального, музичного та кіномистецтва України, 2024. – С. 105-114.

20. Лягущенко А.Г. Театрознавство на роздоріжжях перформативних мистецтв. Головні вектори розвитку театрознавчої науки. Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції «Український театр в сучасному соціокультурному просторі. Актуальні проблеми театрознавства». 15.05.2025 р. – Київ: Київський національний університет театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого, 2025. С. 58-62.

21. Нариси з історії інонаціонального театру в Україні XX – початку XXI ст. / за заг. наук. ред. докт. мистецтвознав. М. Гринишиної; Ін-т проблем сучас. мистец. НАМ України. – Київ: Фенікс, 2017. — 976 с.: іл.

10. Інформаційні ресурси

1. Open Kurbas: цифрова колекція // <https://openkurbas.org/>
2. Музей театрального, музичного та кіномистецтва України <https://tmf-museum.com/>
3. Інформаційно-методична база самостійної роботи студентів: система дистанційного навчання (освітня платформа Moodle) // КНУТКТ. URL: <https://moodle.knutkt.edu.ua>